

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๔๓๖.๒/๒๗๕๖

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๙10 มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเตรียมความพร้อม ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ ในค่ายทหาร
เรียน ปลัดกระทรวงกลาโหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คำแนะนำในการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับค่ายทหาร จำนวน ๒ แผ่น
๒. แนวทางการวินิจฉัยและดูแลรักษาผู้ป่วยที่เข้าข่ายสงสัยไข้หวัดใหญ่ จำนวน ๑ แผ่น

จากการเฝ้าระวังของกระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักโรคติดต่อวิทยา กรมควบคุมโรค สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ มีรายงานผู้ป่วย จำนวน ๓๐,๒๑๔ ราย อัตราป่วยเท่ากับ ๔๖.๑๘ ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิตจำนวน ๒ ราย พบผู้ป่วยมากในกลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - ๑๔ ปี และเนื่องจากขณะนี้ในช่วงฤดูกาลระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ระลอกที่สองของปี ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม ประกอบกับตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๐ พบว่ามีการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในค่ายทหารหลายแห่งอีกด้วย จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงมีความเสี่ยงที่จะเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในค่ายทหาร ที่อาจจะส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่เป็นวงกว้างต่อไป

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ในฤดูกาลการระบาดประจำปี กระทรวงสาธารณสุข จึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานของท่าน พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับค่ายทหาร ซึ่งมีรายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒ ทั้งนี้ สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๒๓๘ และ ๐ ๒๕๕๐ ๓๑๕๘ และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันได้ที่เว็บไซต์สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค http://beid.ddc.moph.go.th/beid_2014/ หรือ สายด่วนกรมควบคุมโรค ๑๔๒๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวรณ์ชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย)

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๓๑๕๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๓๘๑๒

คำแนะนำในการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับค่ายทหาร

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัส อาการที่พบบ่อย คือ มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย อ่อนเพลีย ติดต่อดี้ง่าย โดยเชื้อสามารถติดต่อจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งโดยการหายใจได้รับน้ำมูก หรือเสมหะของผู้ป่วยโดยเชื้อจะผ่านทางเยื่อบุตา จมูกและปาก สัมผัสสิ่งของที่ปนเชื้อโรค เช่น ผ้าเช็ดหน้า ช้อน แก้วน้ำ การจูบหรือสัมผัสเชื้อแล้วขยี้ตา หรือนำเข้าปาก

จากสถานการณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในภาพรวมของประเทศ พบว่า จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น สำหรับประเทศไทย แต่ละปีมักมีการระบาดสองระลอก ในช่วงต้นปีและกลางปี การระบาดในช่วงต้นปีเป็นช่วงฤดูหนาว และเมื่ออากาศร้อนขึ้นการระบาดในประเทศไทยก็มักจะลดลง และจะกลับมาระบาดอีกในช่วงกลางปี ซึ่งตรงกับช่วงเข้าฤดูฝน โดยการระบาดช่วงกลางปีจะมีผู้ป่วยมากกว่าช่วงต้นปี ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความปลอดภัยจากโรคไข้หวัดใหญ่ ควรมีการปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้ เพื่อลดอัตราป่วย และการเสียชีวิต

คำแนะนำทั่วไป

1. เจ้าหน้าที่ควรให้ข้อมูลความรู้ ในการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่แก่ทหารในค่ายและครอบครัวที่พักอาศัยในค่าย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ด้วยช่องทางต่างๆ เช่น ป้ายประกาศ เสียงตามสาย มุมความรู้ โดยเน้นแนะนำการปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยที่ดี เช่น ล้างมือด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆ หากมีอาการไอ จาม ให้ใช้กระดาษทิชชูหรือผ้าปิดปาก ปิดจมูก หากไม่มีหรือหยาบไม่ทนไม่ควรใช้มือป้องจมูก ปาก (เพราะหากป่วยเชื้อจะติดอยู่ที่มือ แล้วไปเปื้อนตามสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ) ให้ไอจามใส่แขนเสื้อแทน จะช่วยลดการฟุ้งกระจายของฝอยละอองน้ำมูกน้ำลายหรือเสมหะได้ดี
2. จัดสถานที่และอำนวยความสะดวกในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น
 - จัดอ่างล้างมือพร้อมสบู่ กระดาษทิชชู ประจำห้องน้ำ โรงครัว โรงอาหาร
 - จัดหน่วยให้คำแนะนำ และจัดหาหน้ากากอนามัยสำหรับผู้ที่มีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่
 - ทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่มีผู้สัมผัสมากๆ เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โต๊ะอาหาร ด้วยน้ำผงซักฟอกหรือน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป อย่างน้อยวันละ ๑-๒ ครั้ง

หมั่นล้างมือบ่อยๆด้วยน้ำและสบู่ เพื่อป้องกันการแพร่และติดเชื้อไข้หวัดใหญ่

คำแนะนำเพื่อลดการนำเชื้อเข้ามาแพร่ในค่าย

1. คัดกรองทหารที่จะเข้ามาในค่าย หากผู้ใดมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ให้หยุดงานไว้ก่อน มิให้เข้ามาอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น อยู่บ้านพัก หรือในห้องพยาบาลทั้งกลางวันและกลางคืน จนกว่าจะหายเป็นปกติ

๒. แนะนำอาหารและเจ้าหน้าที่ หากเริ่มมีอาการป่วยให้แจ้งห้องพยาบาลภายในค่าย และรีบแยกผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ และให้ผู้ที่มีการป่วยหยุดพักการฝึกเป็นเวลา ๕ - ๗ วัน
๓. หากมีทหารหรือเจ้าหน้าที่ป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่พร้อมกันจำนวนมากอย่างผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อสอบสวน ป้องกัน และควบคุมโรคต่อไป
๔. หากค่ายใดพบการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่แล้ว ให้ยกเลิกหรือเลื่อนกิจกรรมภายในที่มีการรวมตัวกัน หมู่มากออกไปก่อน จัดแบ่งช่วงเวลาการรับประทานอาหารเป็นกลุ่มให้เหลื่อมเวลากัน

คำแนะนำในการดูแลผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่

๑. ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ห้องพยาบาลและอาสาสมัครที่จะดูแลผู้ป่วย
๒. ให้โรงพยาบาลค่ายทหารดำเนินการตามแนวทางการวินิจฉัยและดูแลรักษาผู้ป่วยที่เข้าข่ายสงสัยไข้หวัดใหญ่ ของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สิ่งที่ต้องส่งมาด้วย ๒
๓. แยกผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ดูแลผู้ป่วยตามคำแนะนำสำหรับผู้ป่วยและผู้ดูแลผู้ป่วย และให้ผู้ป่วยพักผ่อนมากๆ และห้ามให้ออกกำลังหนัก มิฉะนั้นอาจทำให้อาการป่วยทรุดลงและเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงได้
๔. จำกัดการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการย้ายไปค่ายอื่นในช่วง ๗ วันนับจากวันเริ่มป่วย
๕. หากมีทหารป่วยเป็นไข้หวัดใหญ่พร้อมกันจำนวนมาก ให้จัดห้องหรือห้องโถงแยกสำหรับผู้ป่วยไว้ในบริเวณเดียวกัน และจัดเจ้าหน้าที่ดูแลผู้ป่วยโดยเฉพาะ โดยมีให้ย้ายไปมาระหว่างหน่วยหรืออาคารต่างๆ
๖. ไม่จำเป็นต้องแยกอุปกรณ์การรับประทานอาหารสำหรับผู้ป่วยแต่ละราย แต่ให้ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องครัว ล้างจาน ชาม ช้อน แก้วน้ำให้สะอาด ก่อนผู้ป่วยอื่นจะใช้
๗. ซักทำความสะอาดเครื่องนอน เช่น ผ้าห่ม ผ้าปูเตียง ก่อนผู้ป่วยอื่นจะใช้
๘. หากครบกำหนดให้ทหารกลับไปเยี่ยมบ้าน หรือออกนอกค่ายในระหว่างที่มีอาการป่วย ควรให้คำแนะนำผู้ที่ป่วยเล็กน้อยดูแลรักษาตัวที่บ้าน หรือหากมีอาการมากควรไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ควรให้การดูแลเป็นพิเศษแก่ผู้ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงจากโรคไข้หวัดใหญ่ ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุมากกว่า ๖๕ ปี เด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี ผู้มีภูมิคุ้มกันต่ำ หญิงมีครรภ์ และผู้ที่เป็นโรคอ้วน

หากเป็นสถานที่ที่มีผู้คนอยู่จำนวนมาก เช่น โรงเรียน ค่ายทหาร เรือนจำ เป็นต้น
ให้หมั่นทำความสะอาดบริเวณที่มีการสัมผัสบ่อยๆ รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล
จัดระบบการระบายอากาศให้ปลอดโปร่งอยู่เสมอ

แนวทางการวินิจฉัยและดูแลรักษาผู้ป่วยที่เข้าข่ายสงสัยไข้หวัดใหญ่*

ผู้ป่วย Influenza-like illness : มีไข้ > 38 องศาเซลเซียสร่วมกับไอเจ็บคอ (อาจมีอาการอื่นๆ เช่น คัดจมูก น้ำมูกไหล ปวดเมื่อย อาเจียน ท้องเสีย)

1. ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง

1. สงสัยปอดอักเสบจากอาการหรือ CXR
2. ซึมผิดปกติ
3. กินไม่ได้หรือได้น้อยกว่าปกติอย่างชัดเจนหรือมีภาวะขาดน้ำ
4. อาการโดยทั่วไปไม่ดีขึ้นเลยหลัง 48 ชม. ตั้งแต่เริ่มป่วย
5. ผู้ที่ไอถี่ๆ หลังไอรู้สึกเหนื่อย หรือ มีชีพจรเร็วกว่า 90 ครั้ง/นาที(ขณะพักในผู้ใหญ่)ภายใน 48 ชม.ตั้งแต่เริ่มป่วย

- พิจารณารับไว้รักษาในโรงพยาบาล
- ให้อาหารเร็วที่สุดโดยไม่ต้องรอผลตรวจ
- ส่งตรวจทางไวรัสเฉพาะกรณีเป็นปอดอักเสบหรือรับไว้ในโรงพยาบาล
- พิจารณาให้อาหารตามแพทย์ที่เรียกว่ามีปอดอักเสบ

อาการที่สงสัยภาวะปอดอักเสบ ได้แก่

1. หายใจเร็ว	
< 2 เดือน	มากกว่า 60 ครั้ง/นาที
2-12 เดือน	มากกว่า 50 ครั้ง/นาที
1-5 ปี	มากกว่า 40 ครั้ง/นาที
>5 ปี	มากกว่า 30 ครั้ง/นาที
เด็กโตและผู้ใหญ่	มากกว่า 24 ครั้ง/นาที

หรือ 2. หอบเหนื่อย / เจ็บหน้าอก

หรือ 3. ฟังปอดได้ยินเสียง fine crepitation, bronchial breath sound

หรือ 4. SpO₂ at room air ≤ 90 %

เมื่อมีอาการเหล่านี้ให้ทำ CXR ทุกราย

2.1 ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อโรครุนแรง

กลุ่มเสี่ยงมาก

1. โรคอ้วน
2. หญิงตั้งครรภ์หรือ หลังคลอด 14 วัน
3. มีโรคเรื้อรัง เช่น
 - โรคหอบหืด โรคปอดเรื้อรัง โรคหัวใจ/หลอดเลือด โรคตับ โรคไต เบาหวานที่มีภาวะแทรกซ้อน
 - โรคที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำ (เอดส์/มะเร็ง/SLE ฯลฯ)
 - ธาลัสซีเมีย (ไม่รวมพาหะโรค)
 - ความผิดปกติทางระบบประสาทรวมทั้งโรคลมชัก
 - อายุ < 18 ปี ที่กำลังกินแอสไพริน (อาจเกิด Reye syndrome)

พิจารณาให้อาหารเร็วที่สุด

- ติดตามอาการอย่างใกล้ชิด
- ถ้าอาการรุนแรงขึ้นให้พิจารณารับไว้รักษาในโรงพยาบาล
- ส่งตรวจทางไวรัสกรณีรับไว้ในโรงพยาบาลหรือตามความจำเป็น

*รายละเอียดอ่านเพิ่มเติมในเอกสาร

**ข้อบ่งชี้ในการรับผู้ป่วยไว้รักษาในโรงพยาบาลขึ้นกับปัจจัยเสี่ยงความรุนแรงของโรคทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์

หมายเหตุ : จัดการให้มีการติดต่อทางโทรศัพท์ได้ หากไม่รับไว้ในโรงพยาบาล

กลุ่มเสี่ยงน้อยกว่า

- อายุ < 2 ปีหรือ > 65 ปี
- เบาหวาน ความดันโลหิตสูงที่ไม่มีการควบคุมและอยู่ในระดับปกติจากการรักษา
- ติดเชื้อ HIV ที่มี CD4 > 350/uL
- โรคระบบประสาทที่ผู้ป่วยรับรู้และดูแลตัวเองได้ดีไม่มีปัญหาด้านการหายใจและการสำลัก

อาจพิจารณาให้อาหารเร็วที่สุดหรือพิจารณาให้อาหารเร็วที่สุดหรือพิจารณาให้อาหารเร็วที่สุดหรือพิจารณาให้อาหารเร็วที่สุด

2.2 ผู้ป่วยที่ไม่ใช่กลุ่มเสี่ยงต่อโรครุนแรง

- ไม่ต้องส่งตรวจหาไวรัสไข้หวัดใหญ่
- แนะนำวิธีการดูแลที่บ้านและให้หลีกเลี่ยงการชุมนุม
- ให้ผู้ป่วยผูก mask ล้างมือบ่อยๆ
- ให้อาหารตามอาการ
- แนะนำให้กลับมาตรวจ (หรือโทร.ถาม) หากไม่ดีขึ้นหลัง 48 ชม.
- ไม่ต้องให้อาหารตามแพทย์ที่เรียกว่าไม่มีข้อบ่งชี้
- ไม่ต้องให้อาหารตามไวรัส (อาจพิจารณาให้แก่ผู้ป่วยที่มีอาการน้อยแต่ต้องดูแลผู้ป่วยอื่นๆหรืออาศัยอยู่กับสมาชิกกลุ่มเสี่ยงในครอบครัวเดียวกัน)

ขนาดยา Oseltamivir (ให้ 5 วัน)

น้ำหนัก / อายุ	ขนาดยา
ผู้ใหญ่	75 มก. วันละ 2 ครั้ง
>40 กก.	75 มก. วันละ 2 ครั้ง
>23-40 กก.	60 มก. วันละ 2 ครั้ง
> 15-23 กก.	45 มก. วันละ 2 ครั้ง
อายุ > 1 ปี, <15 กก	30 มก. วันละ 2 ครั้ง
6-11 เดือน	25 มก. วันละ 2 ครั้ง
3-5 เดือน	20 มก. วันละ 2 ครั้ง
< 3 เดือน	12 มก. วันละ 2 ครั้ง

ผู้ป่วยโรคไตในผู้ใหญ่

1. Creatinine clearance 10-30 มล./นาทีเริ่มขนาด 75 มก. ตามด้วย 75 มก. วันละครั้ง
2. CAPD: เริ่ม ขนาด 75 มก. ตามด้วย 30 มก. สัปดาห์ละครั้ง
3. Hemodialysis: เริ่ม ขนาด 75 มก. และตามด้วย 30 มก. ทุกสองรอบ Hemodialysis